

ผลของการใช้รูปแบบการนิเทศการบริการพยาบาลสำหรับหัวหน้างานผู้ป่วยเฉพาะทาง
ต่อความพึงพอใจในงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยและ
พยาบาลประจำการโรงพยาบาลทั่วไป

นางกนกพร เนติเมธี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-499-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF USING NURSING SERVICE SUPERVISORY MODEL
FOR SUPERVISOR NURSE TOWARD HEAD NURSES'
AND NURSES' JOB SATISFACTION
IN GENERAL HOSPITALS

Mrs. Kanokporn Naetimaetee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science
Nursing Administration Program
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1996
ISBN 974-636-499-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้รูปแบบการนิเทศการบริการพยาบาลสำหรับหัวหน้างาน
หรือผู้ป่วยเฉพาะทาง ต่อความพึงพอใจในงานของหัวหน้าหรือผู้ป่วยและ
พยาบาลประจำการโรงพยาบาลทั่วไป

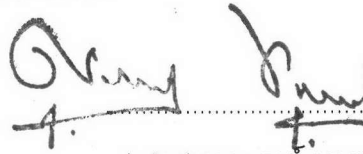
โดย นางกนกพร เนติเมธี

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

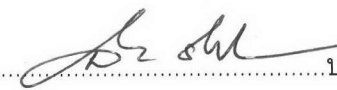
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญใจ ศรีสถิตยัณราฎร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญใจ ศรีสถิตยัณราฎร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รำไพ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กนกพร เนติเมธี : ผลของการใช้รูปแบบการนิเทศการบริการพยาบาลสำหรับหัวหน้างาน
 หอผู้ป่วยเฉพาะทางต่อความพึงพอใจในงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการโรงพยาบาลทั่วไป
 (EFFECTS OF USING NURSING SERVICE SUPERVISORY MODEL FOR SUPERVISOR NURSE TOWARD
 HEAD NURSES' AND NURSES' JOB SATISFACTION IN GENERAL HOSPITALS) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร.จินตนา
 ยูนิพันธุ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ. บุญใจ ศรีสถิตยัณนาฎ, 174 หน้า. ISBN 974-636-499- 5

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศการบริการพยาบาลสำหรับหัวหน้างานหอ
 ผู้ป่วยเฉพาะทางและเปรียบเทียบความพึงพอใจในงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการก่อนและหลัง
 ได้รับการนิเทศโดยหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทางที่ใช้รูปแบบการนิเทศการบริการพยาบาล กลุ่มตัวอย่างคือ
 หัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทาง 8 คน และหัวหน้าหอผู้ป่วยรวมทั้งพยาบาลประจำการจำนวน 71 คน เครื่องมือ
 ที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศการบริการพยาบาลสำหรับหัวหน้างานหอ
 ผู้ป่วยเฉพาะทาง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบเนื้อหาที่สังเคราะห์จากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ
 การพยาบาล และผลการสัมภาษณ์แนวลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิทางการนิเทศการบริการพยาบาล โดยมีเนื้อหา
 ในรูปแบบ 4 องค์ประกอบคือ 1) หลักการพื้นฐานและวัตถุประสงค์ของการนิเทศ 2) คุณสมบัติและหน้าที่ของ
 ผู้นิเทศก์ 3) กระบวนการและกิจกรรมนิเทศ และ 4) เครื่องมือ นิเทศ ใช้หลักการนิเทศ แบบเน้นคน เน้นงานและ
 การมีส่วนร่วม กิจกรรมการนิเทศประกอบด้วย การเยี่ยมตรวจ การสอน การให้คำปรึกษา/แนะนำ และ
 การประชุมปรึกษาเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการทดลอง ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจในงานของหัวหน้าหอ
 ผู้ป่วยและพยาบาลประจำการและแบบประเมินความคิดเห็นของหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทาง

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบ Paired - t - test
 ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจในงานรวมทุกด้าน และความพึงพอใจในด้านลักษณะงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย
 หลังได้รับการทดลอง สูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความพึงพอใจในด้านลักษณะงานของพยาบาลประจำการก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน
 ส่วนความพึงพอใจในงานโดยรวมและในด้านกลุ่มผู้ร่วมงาน การนิเทศ และโอกาสก้าวหน้าในงานหลังการ
 ทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความคิดเห็นของหัวหน้าหอผู้ป่วยเฉพาะทางเห็นว่ารูปแบบที่สร้างขึ้นช่วยให้ผู้หลักการและ
 สามารถวางแผนงานนิเทศอย่างเป็นระบบ รวมทั้งช่วยให้มีความมั่นใจในการทำกิจกรรมการนิเทศ

ภาควิชา ..... คณะพยาบาลศาสตร์
 สาขาวิชา ..... การบริหารการพยาบาล
 ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติต ..... น.นพ. ใจดี
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C786357 MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: NURSING SUPERVISORY MODEL / JOB SATISFACTION

KANOKPORN NAETIMAETEE : EFFECTS OF USING NURSING SERVICE SUPERVISORY MODEL FOR SUPERVISOR NURSE TOWARD HEAD NURSES' AND NURSES' JOB SATISFACTION IN GENERAL HOSPITALS. THESIS ADVISOR: ASSO.PROF.JINTANA YUNIBHAND,Ph.D., CO.ADVISOR : ASSIS.PROF. BOONJAI SRISATIDNARAKUL . 174 PP. ISBN 974-636-499-5

The purpose of this quasi-experimental research were to develop nursing supervisory model for supervisor nurses and to compare nurses' job satisfaction before and after using the nursing supervisory model. Research subjects consisted of 8 supervisors and 71 head nurses and staff nurses. Research tools were a nursing supervisory model and its guideline . The content in the model was derived from supervision concept and theories and the content from in depth interview of experts in nursing supervision .The model consisted of 4 parts : 1) principals & objectives of supervision, 2) qualities & job description of the supervisor, 3) supervisory process and 4) supervisory tool .The main principals of the model was consideration ,facilitation and participative supervision. Supervisory activities included nursing round, teaching, counseling/guidance, and conference. Research data was gathered after 2 month experiment by job satisfaction and the opinion questionnaires which were tested for validity and reliability.

Statistical techniques used in data analysis were percentage ,mean , standard deviation and paired t-test .

Major results of the study were the followings :

1. The mean scores of head nurses' job satisfaction in all aspects and in the aspect of satisfaction in job description after the experiment were significantly higher than before the experiment, at the .05 level .

2. There was no difference between staff nurses' job satisfaction in the aspect of job description before and after the experiment. But staff nurses' job satisfaction in all aspects and in the aspect of colleagues , supervision, and promotion opportunity after the experiment were significantly higher than before the experiment, at the .05 level .

3. The responses from opinion questionnaires of supervisors revealed that the nursing supervisory model helped supervisor nurses in increasing the knowledge on supervision, improving their ability in supervisory planning, and their confident in performing supervisory activities .

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์.....

ลายมือชื่อนิติ.....

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ญนิพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งได้ให้ข้อคิด คำแนะนำ แนวแนวทาง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของท่านเป็นที่สุด ขอกราบขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญใจ ศรีสถิตยน์ราฎร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำแนะนำข้อคิดเห็นต่างๆ ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อคิดในแง่มุมต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการวิจัยในอนาคตต่อไป

ขอขอบพระคุณ คณะผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือทุกท่าน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลลพบุรี และ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระพุทธบาท ที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช ที่สนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการอบรมการพัฒนาการนิเทศทางการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้การสนับสนุนทุนบางส่วนในการวิจัย ขอขอบคุณหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทางทุกท่านทั้งโรงพยาบาลลพบุรี และโรงพยาบาลพระพุทธบาท ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการศึกษาทดลอง จนถึงสิ้นสุดกระบวนการ

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวทุกท่าน คุณโรจนา รุจจนเวทมารดา ผู้มีพระคุณ ผู้ให้กำลังใจและทุนในการศึกษามาโดยตลอด คุณเสรีพร เนติเมธี ผู้รับภาระรับผิดชอบในครอบครัวแทนผู้วิจัยมาโดยตลอดการศึกษา เพื่อนร่วมรุ่น นิสิตสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล รุ่น 4 ผู้คอยสนับสนุนและให้กำลังใจ ทุกท่าน จนกระทั่งสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

กนกพร เนติเมธี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	5
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
3.3 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง.....	85
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	114
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	122
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	126
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	131

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	132
ภาคผนวก.....	138
ภาคผนวก ก. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	139
ภาคผนวก ข. รูปแบบการนิเทศการบริการพยาบาลและตัวอย่าง คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศการบริการพยาบาล.....	144
ภาคผนวก ค. ตัวอย่างแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการนิเทศงาน.....	163
ภาคผนวก ง. ตัวอย่างแบบประเมินความคิดเห็นของหัวหน้างาน หรือผู้เกี่ยวข้องทางจากการนิเทศโดยใช้รูปแบบ การนิเทศการบริการพยาบาล.....	166
ภาคผนวก จ. ตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจในงาน.....	169
ประวัติผู้เขียน.....	174

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบความรู้ด้านการนิเทศงานก่อนและ หลังรับการอบรมเรื่องการนิเทศทางการพยาบาลของหัวหน้างาน หอผู้ป่วยเฉพาะทาง.....	88
2	แสดงจำนวนร้อยละของพฤติกรรมการนิเทศของหัวหน้างาน หอผู้ป่วยเฉพาะทางในการใช้รูปแบบการนิเทศการบริการพยาบาล ของหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทาง.....	93
3	แสดงจำนวนร้อยละของพฤติกรรมการนิเทศของหัวหน้างานหอ ผู้ป่วยเฉพาะทางแบบ “เน้นคน ” หลังการนิเทศโดยใช้รูปแบบการ นิเทศการบริการพยาบาลของหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทาง.....	93
4	แสดงจำนวนร้อยละของพฤติกรรมการนิเทศของหัวหน้างานหอ ผู้ป่วยเฉพาะทางแบบ “เน้นงาน” หลังการนิเทศโดยใช้รูปแบบการ นิเทศการบริการพยาบาลของหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทาง.....	94
5	แสดงจำนวนร้อยละของพฤติกรรมการนิเทศของหัวหน้างานหอ ผู้ป่วยเฉพาะทางแบบ “การมีส่วนร่วม” หลังการนิเทศโดยใช้รูปแบบ การนิเทศการบริการพยาบาลของหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทาง.....	95
6	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	99
7	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างพยาบาลประจำการ.....	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในงานโดยรวมของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการก่อนและหลังได้รับการนิเทศจากหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทางที่ใช้รูปแบบการนิเทศบริการพยาบาล	103
9	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการก่อนและหลังได้รับการนิเทศจากหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทางที่ใช้รูปแบบการนิเทศบริการพยาบาล จำแนกตามหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ.....	104
10	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการก่อนและหลังได้รับการนิเทศจากหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทางที่ใช้รูปแบบการนิเทศบริการพยาบาล จำแนกตาม โรงพยาบาล.....	105
11	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการก่อนและหลังได้รับการนิเทศจากหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทางที่ใช้รูปแบบการนิเทศบริการพยาบาล จำแนกตามแผนก.....	106
12	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในลักษณะงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการก่อนและหลังได้รับการนิเทศจากหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทางที่ใช้รูปแบบการนิเทศบริการพยาบาล	108

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในกลุ่มผู้ร่วมงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการก่อนและหลังได้รับการนิเทศจากหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทางที่ใช้รูปแบบการนิเทศบริการพยาบาล	109
14	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการก่อนและหลังได้รับการนิเทศจากหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทางที่ใช้รูปแบบการนิเทศบริการพยาบาล	110
15	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในโอกาสก้าวหน้าในงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการก่อนและหลังได้รับการนิเทศจากหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทางที่ใช้รูปแบบนิเทศบริการพยาบาล.....	111
16	ความคิดเห็นของหัวหน้างานหอผู้ป่วยเฉพาะทางต่อการใช้รูปแบบการนิเทศการบริการพยาบาล.....	112

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงการบริหารงานของฝ่ายการพยาบาล.....	13
2	ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์.....	29
3	แนวทางการตอบสนองต่อความต้องการ.....	30
4	องค์ประกอบของการนิเทศงาน.....	58